ANUL AL IV-lea, No. 2

PREŢUL 3 LEI

Duminică 4 Decemb. 1927

CUVÂNTUL STUDENŢESC

Organ oficial al Uniunii Naţionale a Studenţilor creştini din România

Apare prin îngrijirea Centrului Studenţesc Bucureşti

Redacţia şi Administraţia B-dul Schitu Măgureanu No. 2

O eră nouă

Ne lipseşte o tradiţie a continuităţii organizaţiilor studenţeşti, care să afirme constant şi categoric, aceeaşi linie de conduită şi acelaş ritm de viaţă. Organizaţiile studenţeşti dinainte de război, aveau durată efemeră şi activitate inexistenta. In modul lor de manifestare se reflecta un spirit entuziast, dar lesne lăsător, lipsit de suflul convingerilor şi de statornicie în atitudine. După zgomotoasa festivitate a constituirii şi prezumţioasa formulare a unui program, totdeauna vast şi în deobşte irealizabil pentru posibilităţile organizaţiei, totul intra în tăcere. Idealurile postulate, nu mai erau fluturate decât arare, în cuvinte pompoase şi împrejurări — fireşte — solemne. Pe urmă bunele voinţi se iroseau obosite, programele rămânând să întreţină idealismul neîntinat şi depărtat de realitate, al tinerelor energii.

Războiul a adus însă, o adâncă zguduire în conştiinţa studenţilor. Entuziasmului facil, i s'a substituit maturitatea chibzuită. Grandilocvenţei retorice, i s'a adus caracterul sever al spiritului critic. Ţelurile disproporţionate mijloacelor de realizare, au fost înlocuite cu aspiraţii mai temperate dar mai pozitive, reclamate de împrejurări sociale precise, iar nu derivate din norii abstracţiilor fără consistenţă.

Fără îndoială, această fundamentală transformare de atitudine, nu s'a operat brusc şi fără tranziţii. Căci e o distanţă apreciabilă între risipirea fără control critic a frazelor sonore, şi între reflecţia avizată asupra soluţiilor practice ce trebuesc utilizate pentru atingerea unui scop propus.

Prin forţa lucrurilor deci, maturizarea a fost precedată de o perioadă de prefacere, de efervescenţă. Am avut-o în perioada ce a urmat imediat păcii. Ii cunoaştem şi fluctuaţiile, ca şi scăderile. Dar înainte de toate, trebue să-i subliniem superioritatea faţă de epoca anterioară. Studenţii n'au mai postulat idealuri vagi, ci şi-au concretizat aspiraţii precise; nu mai porneau dela concepte abstracte, ci dela realităţile sociale pe care le trăiau; nu înaintau simple formulări ci — punând energic accentul pe denunţarea unei grave plăgi a vieţii noastre naţionale, *pretindeau* energic şi dârz, soluţii

A fost epoca de risipire entuziastă de energii, de devieri — uneori regretabile — dela matcă, dar, tot timpul s'a putut aprecia manifestarea viguroasă, continuă şi fermă, a unei conştiinţi..

Zbuciumul din ultimii ani al studenţimei, are o semnificaţie care depăşeşte cam mult rezultatele la care a condus. El vădeşte necontestat, că ne-am depărtat de epoca risipei sterpe de frazeologie uşoară, pentru a purcede la activitate susţinută.

Dar această epocă, — eroică, am putea numi-o — va trebui să cedeze pasul unei perioade de organizare temeinică. Ceeace înainte se descărca violent şi tumultuos, va trebui canalizat şi diriguit consequent. Energiile divergente, vor trebui înmănuchiate unitar. Excesele de zel, potolite şi înlăturate.

Organizaţie şi continuitate: adică ceea ce lipsea activităţii studenţeşti de mai înainte.

Scopul acestei ordonări cumpănite a forţelor, vizează atât înconjurul social cât şi viaţa studenţească propriu zisă. Vrem cu alte cuvinte, ca paralel cu pregătirea noastră, să contribuim ca factor real şi efectiv la marea străduinţă de definire şi promovare a vieţii culturale româneşti: ţintim să colaborăm alături de ceilalţi factori pentru propăşirea vieţii noastre naţionale: e ceea ce înţelegem noi prin *naţionalism constructiv*.

Dar alături de cerinţele iminente ale momentului, de necesităţile inerente unui organism social aflat în plămada unei vii prefaceri, va trebui să avem în vedere şi cauzele stânjenitoare ale vieţii noastre naţionale. E ceeace numim *naţionalism defensiv*. Şi cum în ţara noastră, evreimea alcătueşte zăgazul cel mai notabil ce se opune desvoltării noastre fireşti, *antisemitismul* va fi dogma călăuzitoare a activităţii noastre.

Pozitivarea şi maturizarea vieţii studenţeşti constă deci în orientarea atenţiilor către activitatea practică pentru propăşirea culturală a neamului şi pentru înlăturarea piedicilor stingheritoare liberei desfăşurări a virtualităţilor naţionale.

Prin acestea, se anunţă era nouă...

ION BIBERI

AVIS

In numărul prim al ziarului nostru, s'au strecurat câte-va grave erori de tipar. Printre cele mai importante e acea din „Cuvânt înainte" unde în loc de „patimi josnice şi interese personale" a fost cules „patimi creştine şi principiului personale".

De vorbă cu D-l Profesor Simion Mândrescu

Continuăm seria convorbirilor cu profesorii noştri. De data asta, dăm răspunsul d-lui profesor S. Mândrescu, dela Facultatea de Litere.

1. *Având în vedere că „numerus clausus" confirmat în congresul general dela Iaşi în 1926, este un punct definitiv stabilit în revendicările studenţimei, ce atitudine este îndreptăţită să ia în faţa refuzului autorităţilor în drept a-l legifera?*

Răspuns:

Cred că dacă cei de altă credinţă şi limbă din cuprinsul ţării noastre, în întreprinderile în care i-am găsit stăpâni sau pe care au pus mâna în România nouă, vor continua să calce în picioare drepturile acelora cari prin numărul şi jertfa lor şi prin toate drepturile trebue să fie stăpâni în ţară, numerus clausus, va veni dela sine, în contra lui numerus nullus, în care se găsesc Românii faţă de ei. Nu vă dau exemple, căci ştiţi bine în mâna cui sunt munţii noştri — nu 'nţeleg formal — şi mare parte din bogăţiile subsolului nostru. Prin urmare sfatul meu, devine de prisos. „Cine are urechi de auzit să audă şi ochi de văzut să vadă".

2. *Datoria de a învăţa carte exclude datoria de a lupta pentru interesele superioare ale naţiunei?*

Răspuns:

Datoria de a învăţa carte nu numai că nu exclude interesul studentului pentru problemele naţionale, ci din contră ideia naţională, trebue să fie şi este de fapt şi-acolo unde a-ţi bănui-o mai puţin: la baza diferitelor ramuri de ştiinţă. Un exemplu: dacă din cursul meu de limba şi literatura germană n'aş avea convingerea că rezultă un profit real pentru desvoltarea forţelor noastre naţionale, la căldura marilor exemple ce le dau tineretului studios, ar fi păcat să mai continuu a-mi pierde timpul meu şi-al studenţimei. Cartea învăţată fără căldură, fără ţinta încotro trebue să meargă neamul nostru, nu poate fi altceva decât o carte prăfuită din beciul unei biblioteci oarecare.

Dar mai presus de acestea şi mai ales la noi, tinerimea învăţând carte, trebue în special să fie atrasă de marile probleme naţionale. Trecem ca neam şi ţară prin vremi de un materialism şi egoism exasperant. Nu deschizi un ziar fără să vezi oameni în care ţara şi-a pus încrederea ridicându-i la cele mai înalte demnităţi, puşi sub urmărire pentru incorectitudini. N'a existat şi nu există partid politic cu pretenţii de guvernământ care să nu fi traficat cu interesele naţionale pentru meschine calcule electorale.

Şi atunci? Cine mai poate fi nădejdea noastră de suflete curate şi de foc sacru în chestiuni vitale ale neamului?

Răspunsul cred că se cuprinde în cele de mai sus. Dacă şi pe voi vă vom exclude dela lupta naţionalistă şi vă vom rupe din sufletul vostru neprihănit flacăra ideală cu cari noi bătrânii am bătut drumul până la România de azi, atunci aţi fi în drept să puneţi la îndoială mândria noastră de a fi făcut România Mare. Căci suflete cari nu înţeleg dreptul sufletelor voastre, n'au putut fi suflete mari.

(Continuar în pag. II-a

Noul Canaan

Evadaţi din bonomia patetică a vieţii lipsită de griji, rătăciţi în neştire fără a cere informaţiuni prealabile, prin satele ascunse în vagăunele Maramureşului, şi ve-ţi rămânea uluiţi de aspectul de un tragism sfâşăetor al ţărănimei noastre. Acolo unde altă dată prosperau exuberant elementele cele mai viguroase şi fecunde ale naţiunii, nu ve-ţi găsi decât o populaţie sălbătăcită, degenerată până la primitism. Alcoolismul şi sifilisul au comprimat până la anihilare completă pe aceşti oameni, secătuindu-le toate reminiscenţele de vigoare fizică, făcând imposibilă orice manifestare intelectuală.

Peste toţi şi peste toate, mizeria necruţătoare înpânzeşte progresiv averile vrednicilor gospodari de altă dată, distrugând iremediabil o populaţie care peste câtăva vreme, nu va mai exista decât în paginele istoriei. Bestializaţi de suferinţă, gârboviţi şi umiliţi, autohtonii se feresc de privirele ce le îndreptaţi asupra lor, sunt veşnic bănuitori şi se consideră cu drept cuvânt, duşmăniţi de toată lumea. Se cred străini şi răspund cu anevoe la întrebările ce le ve-ţi pune. Nu îndrăznesc să se pronunţe că sunt români, şi stau sfioşi şi prostiţi cu căciula în mână, pentru a nu se acoperi decât după lungi insistenţe.

Scoborâţi-vă mai la vale în târguşoarele Bucovinei sau Moldovei; veţi înfrunta privirea oftalmică şi pleoapele fără gene a jidanilor obezi, ce stau tolăniţi în dosul tejghelei cu rachiuri falsificate.

Duceţi-vă vineri seara prin mahalalele periferice chiar ale oraşelor mai mari, şi ve-ţi găsi un aspect bizar. Nu-l veţi recunoaşte şi fără voe vă veţi simţi stingheri. Jidani cu caftane soioase, cu apendice sfredeliforme înaintea urechilor, furişându-se grăbiţi pentru a pătrunde fără întârziere în Sinagoga unde se pun la cale afaceri, gheşefturi, şi se dezbat chestiuni sociale, politice etc, sub autoritatea şi prestigiul sacrosanct al rabinului. A doua zi, sâmbătă, ve-ţi găsi cea mai conştiincioasă aplicare a repausului duminical. Prăvăliile sunt închise, străzile principale capătă un aspect de sărbătoare, la fiecare pas vă vor frapa atenţia jidoafce lăptoase, purtând în uterul lor de o fecunditate epurească, prunci bucălaţi şi cu părul roşu, ce mai târziu vor paraziţa în şcolile româneşti, locul destinat unui fiu de ţăran, care atunci va putrezi într'un colţ de cimitir. Duminică însă, cupola bisericelor răsfrânge glasul unui preot fără credincioşi în vreme ce, târgul e cuprins de o zarvă mare. Crâşmele sunt tixite, prăvăliile sunt deschise, marfa întinsă pe trotuar înpiedică circulaţia. Samsari veroşi chibzuesc afaceri până în uşa bisericei, şi dacă îndrăzneşti să te opui, fără să-ţi dai seama eşti înconjurat de o sumedenie de indivizi inpertinenţi, te trag de o parte, te înghesuesc, vociferează ameninţător, te acuză de antisemitism, şi dacă prudenţa nu te îndeamnă la concilieri, rişti să înfrunţi o lecţie penibilă.

Din toate unghiurile lumii, jidovimea nesăţioasă şi flămândă ne-a înpânzit ţara, năvălind inpertinentă ca în noul Canaan. Satele şi oraşele, aveam deputaţi în parlament făgăduinţei. Dela comerţul ambulant până la capitalismul bancar, cari în fiecare ţinut îşi are acaparatorii lui, jidanii, sunt în cea mai mare parte a ţării stăpânii exclusivi ai vieţii economice şi financiare. In Basarabia Wyrmband, în Bucovina trustul Anchauch lucrează laolaltă cu clerul ortodox, în Transilvania Tischler-Moor pleşuvesc codrii moţilor, reducând la o mizerie cruntă populaţia băştinaşă. Şi peste toţi la noi în Bucureşti — ghiara prădalnică a fraţilor Bercovitz — defraudatorii fiscului — se înfinge tot mai ameninţătoare în economia noastră naţională. Dacă înainte de război fraţii Fischer realizaseră un trust al latifundiilor, aşa încât după cum ne spune istoricul Radu Rosetti, aveau deputaţi în parlament dece vrednicul lor urmaş Tischler-Moor, nu ar putea face un pas mai departe, cocoţându-şi slugile chiar până pe băncile ministeriale.

Şi acum, proectaţi-vă viziunea cu câţiva zeci de ani mai departe. Frângeţi cadrele timpului, — şi încercaţi să vă transpuneţi în societatea românească peste 30—40 de ani. Desnaţionalizarea oraşelor noastre va înainta progresiv. Dela taraba cu mărunţişuri, jidanii vor deveni profesori, predând cu o voluptate deosebită istoria românilor generaţiilor viitoare şi insuflându-le un morţionalism cald şi senin. Fii dezertorilor de pe front, puriţii soioşi de astăzi, crescuţi în atmosfera talmudismului habotnic, vor trebui să vorbească despre victoriile şi zidul creştinătăţii a lui Ştefan cel Mare, sau despre planurile de întregire a neamului ale lui Mihai-Viteazu. Şi rânjetul sadic al profesorilor cu perciuni, se va profila hidos, când elevul de liceu va cere explicaţii asupra doinei lui Eminescu. In fotoliile unde altă dată găseam judecători români, vrednici slujitori ai dreptăţii, vom întâlni vlăstarele neamului lui Israel, întinzând cu mâna lor, crucea acuzatului, şi prin aceasta prezidând ei înşişi cu autoritatea semitică anticreştină, un moment de profundă costernare religioasă.

Ne oprim aici, sunt cazuri pe care le întâlnim chiar astăzi.

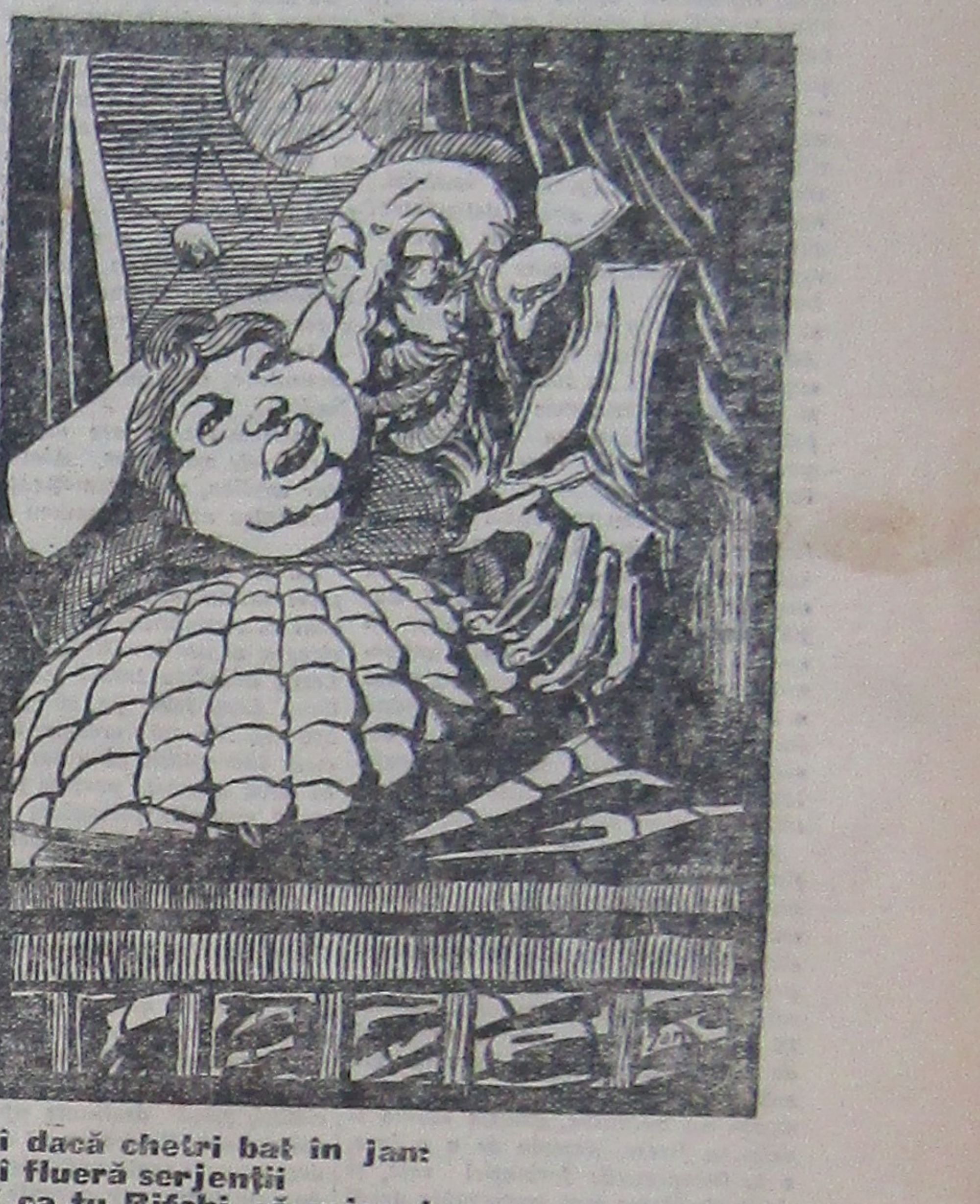
Pericolul jidovesc a devenit o realitate evidentă. Insuşi desnaţionalizarea oraşelor noastre, conrupţia politicienilor şi falsificarea culturei, menţin vie febra nemulţumirei. Antisemitismul s'a născut singur, clasa noastră mijlocie cât a mai rămas românească, se resimte profund de valul de nelinişte care să generalizat. Pentru menţinerea trează a antisemitismului, nu avem nevoe de propagandişti. Aspectul general al ţării face acest oficiu. Oamenii noştri politici stau neputincioşi cu conştinţele greoae de conrupţie, revărsarea vulcanică a nemulţumirei generale va rupe zăgazurile, neţinând seamă de cât de aspectul circumstanţelor localnice.

Până atunci însă, avem datoria să punem problema în tot tragismul ei, dar mai mult decât înaintaşii noştri, recunoaştem obligaţia de a acţiona energic şi intransigent, pentru obţinerea unei soluţionări radicale.

NICULAE ROŞU

AŞCHII

LA ORADEA

Şi dacă chetri bat în jan:
Şi flueră serjenţii
E ca tu Rifchi să pricepi
Că au susit studenţii.

Studenţimea şi politica

Ne defineşte un contrast: suflete pline de avânt în trupuri secătuite. Tinerimea crescută în mirosul prafului de puşcă, încercată de durerile războiului la vârsta când trebuia să se joace, lovită de indiferenţa celor cari aveau răspunderea morală a unei îngrijiri părinteşti, purtată pe drumuri fără locuinţă şi masă, îmbrâncită de atâtea ori cu patul armelor a căror mânuire îi este scumpă, respirând aerul ucigător al închisorilor — tinerimea acestei ţări este totuşi intransigentă în crezul ei. Idealul birue şi în trupurile fără vlagă, dar cu o condiţie: sufletul să rămână neconrupt.

Conrupţia—de ori unde ar veni — distruge unitatea de direcţie a oricărei acţiuni.

Este dovada unei tării morale neasemuite faptul că până acum, în ciuda tuturor presiunilor şi ameninţărilor, în desfiderea tuturor momelilor, studenţimea îşi continuă lupta.

Sistemul presiunilor a dat greş, cursa se întinde acum cu laţul amăgirilor. Politica ne deschide registrele de înscriere. Am prins însă de veste mai din vreme.

Dacă entuziasmul nostru a fost mare şi regenerator, garantăm să nu-l compromitem printr'o imprudenţă. Deaceea vom da la rând aviz celorlalţi amăgitori, iar astăzi facem demarcaţia între noi şi politică.

Studenţimea are o credinţă: conservarea naţională în faţa primejdiei înstrăinării. Politica actuală însă are alte obiective: Consolidarea partidelor şi obţinerea puterii pentru partid. Crezul politicii de astăzi este personal; partidele au înlesnit năvala străinilor în ţară asociindu-se cu ei pentru exploatarea naivităţii poporului prin compromisuri electorale şi prin participarea la conducerea multor instituţiuni înstrăinate.

Nu sunt puţini politicanii remarcabili cari fac parte din consiliile de administraţie ale băncilor jidoveşti. In timp ce studenţimea stimulează energic şi cu sacrificii conştiinţa poporului român pentru o reculegere şi fortificare faţă de ameninţarea străinismului, politica paralizează orice iniţiativă îndrăzneaţă pentru apărarea naţională.

Studenţimea noastră nu luptă pentru a-şi asigura tihna, nici pentru a-şi garanta vre-un beneficiu, ci pentru a răspunde datoriei înalte impusă de conştiinţă, de vârstă şi de împrejurări.

Politica însă urmăreşte pe faţă beneficii directe pentru partizani; de aceia detestă astăzi ceiace a adorat ieri şi va face mâine ceiace nu crede astăzi.

Politica vremurilor noastre stă în afară de principii, stârneşte patimi şi practică corupţia, iar tinerimea se poate câştiga uşor când trăeşte în mizerie şi când îi deschizi perspective prin făgădueli de înaltă căpătuire.

Suntem moralmente în dezacord cu politica. Politica este tranzacţională, studenţimea neînduplecată în doleanţele ei; politica este târguială şi lipsită de curaj civic, studenţimea intransigentă şi neintimidată.

Puţină lume mai aşteaptă ferici-

(Continuare în pag. II-a)

conduce şi păzi interesele superioare şi permanente a ţărei ce se consolidează. In faţa acestei situaţii, de... junşi cretini, îşi trăesc ultimele zile ... mult visata Român'a Mare.

(Continuare în pag. II).

O generaţie

de MIRCEA ELIADE

Când se va scrie istoria culturii româneşti contemporane — poate se va înţelege mutaţia bruscă a conştiinţei spirituale înfăptuită între anii 1915—1925. Cei cari erau tineri la începutul războiului s'au simţit rupţi de maturii şi bătrânii vremii. Dar aceşti tineri au fost meniţi unei triste soarte. Efervescenţa lor în cultura românească va fi de scurtă durată. Ei au încercat să dibuie drumul către conştiinţa viitorului apropiat, către conştiinţa noastră. N'au izbutit. Experienţele rare ale prăpădului i-au găsit cu viscerele închegate, cu oasele capului tari, cu sângele ţâşnind într'un anumit ritm. Nu i-au sfărâmat ca să-i creeze din nou, pe alte planuri, cu alte preocupări. I-au turburat, însă, până în adâncul sufletului: i-au istovit, i-au disperat, i-au dezorientat. Avem, astăzi, înaintea ochilor spectacolul tragic al unei pleiade de talente şi speranţe, cari se străduiesc să se menţină pe vechile poziţii, cari scot în circulaţie vechi valori şi îşi caută axa cu vechile metode. Vi s'a întâmplat să părăsiţi vre-o dată o serbare, şi, rentorcându-vă, să găsiţi în locul intimităţii calde, al desfătării spontane, al obrajilor înfloriţi în râs — o sală cu *streini* cari se bucură sau se întristează între ei, iar pe voi vă privesc reci, fără să vă cunoască? S'a petrecut ceva în lipsă, o zguduire comună, sau o evoluţie sentimentală comună la care nu a-ţi luat parte. Ritmul veseliei voastre, stânjeneşte. Ce s'a petrecut între aceşti oameni?

E întebarea pe care şi-o pun toţi tinerii reintorşi din războiu, şi cari simt neîncrederea cu care judecăm noi munca şi operile lor. Ei ar înţelege năruirea lăuntrică; dar mântuirea o înţeleg tot după vechile lor tipare, după vechile sisteme târâte din Apus. De aceia socotesc neliniştea noastră degenerescenţă, hiperideaţie, patologie — şi caută echilibrul într'un idealism adorabil, dar pe care noi nu-l putem cobori în carnea noastră, găsind astfel sensul existenţei (sens concret, întrupat — iar nu dogmă învăţată din cărţi). Maturii noştrii — tinerii din vremea războiului — ne privesc superiori desgustaţi de mediocritatea noastră, plictisiţi de salturile noastre. Pentru că noi mărturisim că zeii lor sunt de lut — ne socotesc epigoni bolnavi. Ei şi? N'aţi înţeles încă adevărul că între *noi* şi *ei* nu există punte, ci numai zvârlituri de lănci? Nu trebuie să ne înspăimântăm de gloria lor, de cărţile şi bogăţiile lor. Virilitatea noastră va fi pusă la grele încercări — dar va birui. Ei nu pot înţelege nici în ce constă lupta, nici de ce trebuie să învingem. Noi, însă, înţelegem şi simţim *efectiv* toată discontenuitatea spirituală dintre cele trei generaţii.

Temelia generaţiei noastre e aceasta: pluralitatea experienţelor sufleteşti. Zguduirile neîntrerupte în cari am copilărit ne-au împiedecat să cristalizăm în sistematică pozitivistă sau în filosofie neospiritualistă. Am fost puşi în contact imediat şi precoce cu o realitate multiplă. Ca să ne păstrăm sâmburele acela de unitate lăuntrică — a trebuit să dezvoltăm valenţe cu adevărat revoluţionare pentru cultura românească. Suntem polivalenţi. Ne putem ataşa, adică, şi creà în realităţi diferite, sub unghiuri diferite, cu metode diferite. Reflectând pe spinarea cărţilor — cei dinaintea noastră reflectau ca nişte streine incomod şi monoratent. Nu-i putem învinui. Structura lor sufletească s'a osificat după necesităţile mediului. Au păşit, aşa dar, cu paşii împrumutaţi ritmului apusean — şi au bătătorit astfel sărmanul nostru pământ românesc ca nişte apuseni. Acum, însă, le-au sosit scadenţa. Ce au făptuit ei *al nostru* în munca lor de atâtea decenii? Critica aduce întotdeauna acelaş răspuns: *nimic*. Nu puteau făptui, pentru că nu aveau materialul adunat din suflet, humusul fecund depus de experienţe personale, frământat cu sânge şi însufleţit cu duh. Nu puteau creia — pentru că le lipseau o viziune şi un sens. Le lipseau prea-plinul lăuntric, ce nu spumegă decât în conştiinţele agitate. Le lipseau ceiace eu numesc *concretul* sufletesc, concret realizat numai de o conştiinţă ce se mişcă din încordări proprii, şi alunecă pe *toate* planurile spiritului, sfârşind prin împlinirea acelei intime armonii ancorate în carne şi înălţându-se spre cer fără de care orice operă se dovedeşte efemeră.

Ataşaţi de toate aspectele realităţii noi suntem meniţi adevăratelor creaţii, realizărilor acelui spirit românesc ale cărui posibilităţi sunt atât de făgăduitoare. Am dovedit aceasta în două mici tratate, dintre cari unul — *Itinerariu spiritual* — s'a publicat, iar celălalt, *Cartea cu semne*, nu va întârzia să apară.

[illegible] vinescu a adus un îndreptar; a [illegible] clar, sensurile şi directivele, a statornicit valorile şi a conturat un aspect de ansamblu, cu ajutorul imponderabilelor şi unei [illegible] non-valorilor literare, pe care le-a analizat.

D. Lovinescu era cel mai indicat să purceadă la această stabilire justă a valorilor, la această clasificare a talentelor şi şi clarificare a tendinţelor adverse, ce frământă viaţa noastră literară. Dacă nu avea pe deplin, autoritatea nediscutată, fiind contestat de mulţi publicişti, d. Lovinescu avea talentul, perspectiva critică, [illegible] de muncă şi cunoaşterea amănunţită a epocii analizate în mijlocul căreia, s'a desfăşurat propria-i activitate, contestată uneori, exaltată alteori, interesând însă, totdeauna.

In parte d. Lovinescu a reuşit să-şi atingă ţinta propusă. In acest volum. Dacă reţeaua de curente contradictorii a prins corp şi dacă definirea fizionomiei literare a timpului de faţă e în linii mari, just prinsă de autor, lucrarea [illegible] şi scăderi care [illegible] ează valoarea operii.

D. Lovinescu promotor de curent literar, a căutat să evidenţieze rolul jucat de direcţia sa literară, în constelaţia valorilor literare contemporane. Şi atunci, instrumentul ca valorificare critică a autorului capătă uneori, întreţinări curioase: situând poeţii după forţa lor expresivă, desfăcută din proprietatea verbală, un criteriu sigur de raportare. Criteriu ce nu-l utilizează consequent însă, [illegible] ceia ce la d. Gregorian e nesiguranţa şi impropietate, la alţi poeţi, nu e de cât o legitimă străduinţă de a da cuvântului, o nouă accepţie naţională şi o nouă forţă expresivă.

(Continuare în pag. II.)

Sociologia antisemitismului

I

Credem că avem suficiente elemente, pentru a îmbrățișa problema evreiască în complexul ei și a păși sigur și pozitiv, pe terenul arid și controversat al fenomenului social atât de răspândit, dar atât de contestat în legitimările lui, cunoscut subt numele impropriu de antisemitism.

In cazul problemelor controversate însă, datoria primă a cercetătorului nu e de a aduce o precisare definitorie și o pozitivare a studiului, prin situarea lui în concertul fenomenelor în care se integrează și prin analiza faptelor dintr'un unghi de vedere obiectiv și științific; obligația inițială, e de a face discriminări și eliminări, de a înlătura tot restul parazitar ce s'a aninat problemei de către necunoscători sau de înaintașii cari au privit lucrurile prin prisma unui reprobabil spirit de sisteme, fiind tentați a-i atribui astfel caractere pe care nu le are. In cazul când problema e de resort social și când — cum e cazul problemei noastre — angajează susținut nu numai pasiunile dar chiar și situația socială a unei anumite categorii de indivizi, atunci falsificările, prin deformare sau neînțelegere voită sunt și mai numeroase, adăugându-se erorilor de bună credință, și mărind confuzia și desorientarea asupra problemei. Adversarii atribue astfel, printr'un explicabil spirit de tactică, elemente și caractere inexistente faptului, îi falsifică condiționarea lui cauzală, pentru a facila în acest mod, refutarea lui.

(E un procedeu reductibil la un sofism, care în logică se numește mutatio controversiae). Din nefericire la această falsificare au contribuit, după cum am amintit tangențial în cursul lucrării noastre, înșiși antisemiții care neavând perspectiva justă a ansamblului faptelor și neputând formula problema științific și sociologic, au rătăcit în considerații lăturalnice sau adiacente studiului, clădind fragil, teorii inexacte.

Antisemitismul va trebui deci, definit întâi negativ, prin arătarea netemeiniciei definițiilor și formulărilor anterioare: izvorâte fie din prejudecata populară, fie din interpretarea greșită a faptelor istorice; din definiția fenomenului intenționat inexactă de către evrei, sau naiv falsă de către antisemiți. Că această cercetare precisă, nu s'a făcut până acum nu ne miră. Știința căreia îi revenea firesc, datoria de a o face, e la începuturile formației sale, și dacă probleme mai importante decât antisemitismul, — cum e aceia a națiunii — nu au fost măcar schițate, e explicabil că tânăra știință a neglijat până în prezent încadrarea fenomenului de care ne ocupăm, în metode stricte de cercetare.

La aceasta trecere subt tăcere, nu va fi contribuit puțin, desigur, înrâurirea exercitată de evrei, asupra publiciștilor care s'ar fi încumetat să întreprindă o asemenea sarcină. Exemplul lui Werner Sombart, este destul de vorbitor. Și cum vlăstarele minore și inteligențele firave, nu se pot afirma decât prin concertul favorabil și exaltat al ziarelor, se înțelege că prima grijă a junilor sociologi ce se exercită publicistic, e să nu contrarieze bunele voinți ale gazetarilor evrei, care dictează pulsul atitudinii în presă.

In sfârșit prin locurile importante ocupate de profesorii și academicienii evrei în țările occidentale și prin numărul mare al acestora, s'a creat un nou obstacol analizărei acestui fenomen social.

Vom începe deci, cu discriminările și înlăturarea inexactităților care au stăruit până astăzi, în privința problemei evreești.

*

O primă confuzie care va trebui clarificată, o vedem în identificarea antisemitismului, cu spiritul de intoleranță religioasă. Credința e aproape general răspândită, scutindu-ne de a ne raporta la vre-o autoritate, care să o fi susținut cu un aparat de argumentare temeinic. E o credință răspândită în genere la intelectuali, care recunoscând în religie principiul unificator al Israelului și constatând de altă parte întinderea și înrădăcinarea fanatismului religios, au fost conduși la concluzia că fundamentul real al antisemitismului, izvorăște din conștiința deosebirii religioase.

In realitate această concluzie, nu reprezintă decât o generalizare pripită a unui fapt istoric netăgăduit, dar cu semnificație cu totul accesorie. E adevărat că în evul mediu, cele mai mari pogrome antievreești, au coincidat cu începutul Cruciadelor, când cavalerii trecând prin Germania treceau prin sabie pe toți evreii ce nu se converteau la creștiste uneori cu intoleranța religioasă. Dar putem semnala de asemeni pogrome, la populații aproape indiferente în materie religioasă. Motivul religios nu e deci determinant, ci contingent, putând amplifica prin supra adăugare, reacții sociale, pornite din alte mobile și desfășurate în vederea altor scopuri.

Dar mai sunt și alte fapte, ce trebuesc menționate: dacă antisemitismul ar fi rezultat dintr'o ură pe temei religios, ar fi coincidat cu intrarea evreilor într'o provincie dată. Ori acest lucru îl întâlnim rar. Totdeauna pogromurile au avut loc după ce evreii s'au consolidat economicește și au început să dicteze oarecum, în viața economică a populațiilor respective. Adică, populațiile nu au observat că evreii aveau altă religie, de cât după o conviețuire, care varia între câteva decenii și câteva sute de ani?

De altă parte, observațiile ne arată strânse dependențe cauzale între antisemitism și activitatea economică a evreilor. Dacă în trecut, printre cauzele ce declanșau antisemitismul, motivul religios intervenea hotărîtor, cu cât înaintăm spre timpuri mai noi, cu atât aceste determinante, scad în importanță.

Antisemitismul e deci produs de alte cauze decât cele religioase. Dacă în trecut s'au semnalat excese antievreești pe temei exclusiv, religios, — trebue să le privim ca manifestări secundare, cu semnificație locală și limitată.

Antisemitismul are alte resorturi decât cele religioase. Altminteri nu s'ar explica, nici permanența nici ubicuitatea acestui fenomen social.

*

Ca un corolar al acestui mod de a privi lucrurile, apare concepția care vede în clericalism un generator prin ricoșeu al antisemitismului. (Anatole Lerry Beaulieu Israel chez les nations. Lévy 1893 pp. 50 și urm. și 420—8). Noi nu credem însă suficient îndreptățit pe autor, să afirme că dacă anumite partide politice afișează anumite formulări de doctrină, aceste formulări doctrinale ar corespunde fenomenelor sociale reale și permanente, pe care le exprimă ideologia lor politică. In genere, partidele politice își conturează ideologia după realități sociale precise. Sunt expresii directe și nemijlocite ale unor structuri sociale determinate: uneori corespund numai unui singur moment din evoluția unei societăți, fiind destinate apoi să se pulverizeze. Nu trebue să confundăm deci cauzele reale sau presupuse care dau naștere unor curente de opinie într'o societate dată cu motivele general-agisante care fac să ființeze o problemă cu caracter universal; și în care curentele în discuție să nu fie decât aspecte parțiale și incomplete, cu caracter strict delimitat. Că partidul antisemit din Franța, ar fi putut avea o ideologie în sensul în care precizează Beaulieu, nu o tăgăduim, principial. Lucrul însă, nu vizează discuția noastră. Căci ideologia unui partid politic dintr'o țară dată, nu poate în nici un caz rezuma punctul de vedere și fundamentul antisemitismului, în genere. Punctul de vedere al lui Beaulieu este deci, alături de adevăr.

*

Trecând peste identificarea antisemitismului cu lupta anticapitalistă, pe care am analizat-o în altă parte, ne oprim la o altă întâmpinare. Intr'o anchetă asupra antisemitismului, sociologul Durkheim, părea că înclină a vedea în antisemitism o simplă diversiune, iar în evrei „țapi ispășitori" asupra cărora se răsfrângeau în deobște așteptările zădărnicite sau deziluziile grave ale societăților (v. Henri Bagan, Enquête sur l'antisémitisme. Stock Ed. 1899. Paris pag. 61).

Părerea e din cele mai acreditate. Cazul curentelor de opinie din Germania, care au căutat să-și explice înfrângerea, făcând din evrei izvorul tuturor dezastrelor cunoscute, este pare-se vorbitor prin sine însuși. Acelaș lucru cu Ungurii.

Nu putem nega că anumiți publiciști, nu fondează antisemitismul în Germania, pe acuzația categorică, a rolului dizolvant pe care evreii l-au exercitat în viața poporului german, în ultimii ani. Dar de aci nu putem trage nici o concluzie valabilă pentru fenomen, considerat în sine. Atât pentru motivul că dela un caz particular și izolat nu putem formula adevăruri cu caracter general, cât și pentru motivul înșiși conducătorii acestor mișcări sau teoreticienii respectivi, s'ar fi putut înșela asupra cauzelor, care au generat această mișcare. Intr'adevăr, ce ne chezășuește că motivele expuse de doctrinari, sunt acelea care acționează real? Mișcarea există, și asupra acestui punct va să ne îndreptăm curiozitatea noastră cercetătoare și obiectivă.

Trăind în mijlocul vălmășagului, participanții la evenimente nu au răgazul contemplativ sau analitic, pentru a vedea clar și neîntunecat de patimile momentului. Afirmațiile teoreticianilor germani, vor fi primite deci subt beneficiu de inventar.

Și mai e ceva. Conștient și sincer, conducătorii pot fi convinși de șubrezenia punctului lor de vedere, formulat. Urmărind însă extensia ideei, înrădăcinarea ei în massă, deci generalizarea și întărirea unei mișcări populare, izvorâte din alte necesități sociale, ei uzitează formula cea mai proprie, pentru a o inculca în conștiința colectivității, pentru a angaja cât mai susținut sentimentele intime și adânci ale poporului. Având deci o simplă rațiune tactică și de propagandă, vom reduce importanța formulei, la valoarea ei reală.

*

Alteori, se atribue antisemitismul unor mișcări de dezorientare în opinia publică, produse de anumite eșecuri sau evenimente sociale de proporții variabile, în care adevărații vinovați — printr'un proces de simplificare și derivare — sunt găsiți în evrei. Astfel un autor francez, punea în legătură recrudescența antisemitismului, din preajma anilor 1895—90 din Franța, disocierii „Uniunii generale" și eșecului Poulangist. (Marmeix. Les antisémites en France. Paris. Dentu 1832).

Autori nedocumentați, văd în antisemitism o simplă manifestare instinctuală, de deslănțuire nestăvilită a pornirilor biologice de distrucție (de pildă, Carl Vogt, Antisémitiesme et barbarie tr. fr. Paris Schleicher 1901). E o părere de diletanți, rătăciți în studiul fenomenelor sociale. Mărginindu-se numai la suprafața lucrurilor, nesocotesc istoria ca și logica, faptele ca și spiritul just de interpretare.

In sfârșit încă două erori: prima răspândită și fondată chiar de antisemiți: teoria rasselor. A doua de către evrei: antisemitismul n'ar fi decât o exaltare a naționalismului, o degenerare a lui. Pe prima credem că am eliminat-o cu ample precizări. Pe a doua o vom respinge prin metoda confruntării sincronice: Naționalismul e un fenomen social, o atitudine, o doctrină care nu s'a încheegat decât tardiv în evoluția omenirii. Antisemitismul durează de cel puțin înainte de 70 a. C. De un paralelism între aceste două ordine de manifestări nu poate fi deci vorba.

1) Fragmente din cap. X (Partea I) a lucrării noastre „Antisemitismul".

ION BIBERI

Gautier a pregătit o splendidă surpriză maestrului; el vrea să epateze să scandalizeze burghezul nătâng (ah!) cum va da cu tifla antichităților ambulante!).

Se duce la Gaulois la croitorul său. Cere să-i facă o giletcă originală un fel de „pourpoint" în forma cuiraselor din Milan care se închee la spate à la Saint-Simon și'i prezintă, pentru aceasta, modelul și o stofă de un roșu profund, de vișină putredă de vierme de China.

Gaulois a rămas fără suflu. Numai ochii sunt larg deschiși, stupizi și gura căscată a indicibila uimire. Neapărat se îndoește de sănătatea creerului clientului său. Dar totuș replică timid.

— „Dar domnule nu e moda".

— Ei bine, va fi, fiindcă am purtat-o eu, răspunse Théophile cu un aplomb, demn de Brummel de Nash sau de Contele d'Orsay, sau de orice altă celebritate a dandismului.

Și'n seara premierei, în epoca acea seară literară când clasicii intelectualești s'au păruit cu romanticii pletoși și întunecați spumegând de senzibilitate, ca

Intre antisimitismul teoretic și antisimitismul practic

„Antisemitismul se naște acolo unde se ivesc jidanii". Așa grăește un cărturar botezat după rit mozaic. Cu alte cuvinte, antisemitismul devine o reacțiune firească a tuturor raselor ce nu poartă în ele sânge semit. Cu explicația acestei reacțiuni s'au ocupat un șir nesfârșit de savanți, creind doctrina antisemită. Un Hașdeu, un Vasile Conta și mai recent d-l profesor A. C. Cuza, se străduesc în culegerea adevărurilor semnalând pericolul jidănesc, accentuat în mod excepțional la noi în țară. Dar doctrinele, au fost și rămân neabordabile pentru massă, dacă nu există elementul mijlocitor între doctrinar și mul-

și Europa nu ...

revoltă. Europa tace. Dacă Eur... tolerează Ungariei învinse, o să se dice când vom lua noi măsuri să păstrăm stăpâni în țara noast... Prin urmare noi suntem cea din mă țară.

Atunci la ce mai trâmbițați că mânia e pavăza Europei în Orie... La ce ni se înfumurează capul e... țara noastră e sub tutela Euro... Și dacă nu de ce această teamă ce va zice Europa?

De ce nu se admite dreptatea... gumnetelor și documentărilor... tre, dreptatea cauzei noastre?

Europa nu strigă Domnilor politiciani.

G. Sârbulcse

pe reduta defensivii. Nu știu cine o fi pierdut din afacerea aceasta, dar știu cine câștigă: Jidanii. Iar dacă ei câștigă, apoi de netăgăduit este, că pierde țara. Pierd satele îndurerate ce-și strigă suferința înăbușită de umilință și robie. Pierd orașele împestrițate ce-și dibuesc zadarnic personalitatea lor națională într'un trecut romantic și prea îndepărtat. Pierde școala, pierde biserica asasinată de sinagogile păgâne, în timp ce noi depunem armele pe meleagurile unde odinioară se strecurau păraie de sânge. Tragic sfârșit, pentru „puii de lei" care abdică dela o datorie impusă de o tradiție glorioasă.

Și studenții... ce fac studenții...?

Se confundă și ei cu o pagină sentimentală de ziar de provincie în care se speculează trecutul și se asigură viitorul? N'aș vrea să cred. Studențimea nu mai face politică. De acord. Dar s'o vedem la lucru. Și prin lucru înțelegem o manifestare spontană și expeditivă cerută de antisemitismul practic. De doi ani ne-am închis durerea sub cupola bisericii dela „Mihai Vodă" și ne-am topit entuziasmul în discursuri sfărâmate de zidurile cari ne adăpostesc întrunirile și congresele. Memoria morților și glasurile instinctului de conservare, ne regrupează în jurul drapelului părăsit și ne cere nouă tineretului să le precupețim sacrificul. Vroim să părăsim tranșeele și să începem lupta piept la piept. Pușcăriile ne sunt prietene. Lor le vom spovedi păcatul ce întinează ogorul nostru strămoșesc.

Ușa temniții ne va despărți o clipă de lumea celor umiliți. Guvernanții vor sforăi sentința trecătoare nu vor putea însă înăbuși sentința sângelui, sentința desrobirii și a libertății pe care o cere țara, o cere poporul asuprit.

N. MUCICHESCU-TUNARI

Inștiințare

In vederea congresului dela Oradia plecarea studenților din București va face cu acceleratul Vineri ora 8 seara și cu de Sâmbătă ora 6,13 dimineața, în număr egal.

SUB CUPOLA NEMURIREI

Nicolae Bâlcescu

La 29 Noembrie 1852 departe de țara care a iubit-o mai mult, poate decât merita, departe de acei ce gândiseră la fel cu dânsul, Nicolae Bălcescu moare în exil la Palermo.

In cimitirul dela Ratoli, într'o groapă comună zace și azi pământul trupului său. Sub Alexandru Ioan I și prin anul 1925 s'a încercat ca din groapa comună a sărăcimii să se scoată ceeace a mai rămas din Bălcescu pentru a fi adus în țară. Incercările au fost zadarnice și poate eu atât mai bine. Ar fi trebuit ca sub ochii noștrii să privim la ingratitudinea secolului.

S'au împlinit la 29 Noembrie a. c. cei 75 ani decând a murit cel ce a strigat „libertate" fără ca mai întâi să o aibă el. Zbuciumat de lunga-i pribegie și ftizic, a murit cel ce a înțeles să libereze pe „muncitorii plugari" cărora vitregia vremurilor le întinsese lanțurile robiei.

„Fiu al slobozeniei" așa cum l'a numit arhimandritul Gh. Poenaru, Nicolae Bălcescu împreună cu Laurian au scos „Magazin istoric pentru Dacia" în care la 1845 apare studiu: „Despre starea socială a muncitorilor plugari în Principatele Române în deosebite timpuri", **unde Bălcescu afirma ideia de libertate.**

E bine să se știe — mai ales acum — că Bălcescu a fost omul care nu a făcut numai teorie.

Atunci când a fost secretar al guvernului provizoriu compus din generalul Tell, Ion Eliade și alții, a cerut și a dat în tot timpul, libertate „pentru toți arestații politici". De altfel aceasta a fost și una din cauzele pentru care a fost exilat. Rămâne dela omul mort pentru libertate „Istorie a Românilor sub Mihai Vodă Viteazul", precum și o sumedenie de cercetări istorice și literare publicate toate în „Magazin istoric pentru Dacia".

Ne mai rămâne dela N. Bălcescu, omul, care cu riscul vieței a aplicat ideia libertății într'o țară roabă.

Șapte zeci și cinci de ani dela moartea lui și unde am ajuns?!? Nu o spun, căci o vedeți, o simțiți cu toții.

Aniversarea morții lui Nicolae Bălcescu ne face să ne îndoim genunchii și în clipa de reculegere să ne aducem aminte de... ce-am fost odată.

A. FRIMU

Pentru ziarul „Lupta"

Sub titlul „**Studențimea și fondurile secrete**" susnumitul ziar intervine în chestiune, nu pentru a relata un fapt ci pentru a da unele indicații cu aspect de sfaturi.

Studenții duc lipsă de cantine. In urma repetatelor intervenții guvernul a hotărât înființarea câtorva.

In acest scop a destinat suma de bani cari natural nu pot fi decât banii Statului, adică ai fiecărui contribuabil român.

Ce ne importă pe noi că Ministerul are bani și pentru spionaj? O fi având și poate că trebue să aibă.

De aici și până la insinuarea ziarului Lupta, cum că se dau studenților banii spionilor, insinuare care lasă să se înțeleagă că pentru a obține cantine, studențimea e capabilă de compromisuri sufletești, este o distanță ce evidențiază reaua credință a gazetei.

Am dori pe viitor să fim scutiți de ocrotirea „Luptei" și totodată să nu mai fim onorați de reportage cu titluri și conținut ce pot crea în opinia publică „confuziuni".

STUDENT

Cum mor românii

In Basarabia noastră cea adânc îndurerată și oropsită, la Bălți, în târgul Ciolacul vechiu, când cu alegerea parțială, soldații români au împușcat un țăran român, pentru vina de a fi pretins ca votul dat de el Profesorului A. C. Cuza, după îndemnul sufletului și conștiinței lui românești, să nu fie schimbat.

Sărmanul Român basarabean Trezit din întunericul în care a fost ținut de stăpânirea străină, în sufletul lui sbucnește conștiința amorțită.

Inima-i se umple de durere și mânie.

Basarabia lui, în pământul căreia dorm atâtea amintiri scumpe, unde calci la fiecare pas pe locuri ce invoacă trecutul de mărețe și vitejie, trecutul neamului nostru, se sbate astăzi sub ghiara adânc înfiptă a bestiei semite.

Și atunci își pleacă urechea și ascultă cuvintele simbolice și mântuitoare.

Pentru această vină politicianii corupți, hrăpăreți și ticăloși au dat ordin și a fost împușcat săteanul din Ciolacul vechiu.

Sărmanul țăran basarabean A' suportat robia țaristă și trebue să moară azi din ordinul stăpânirei românești.

Sângele vărsat strânge dureros inimele românești și răbdarea legendară stăpânind revolta, buzele șoptesc blestem de foc.

Dar într'o zi răbdarea Românului, țesută din răbdarea a zeci de strămoși, se va sfârși.

Și atunci?

G. SARBULESCU

De vorbă cu d. prof. S. Mândrescu

(Continuare din pag. 1-a)

3. Asigurarea unor bune condițiuni materiale de trai poate fi o cale de îndeplinire a doleanțelor moral-naționale?

Mi se pare că întrebarea aproape nu trebuia pusă, deoarece guvernele ca reprezentante ale țării nu-și fac decât datoria față de voi, îngrijind ca unor copii săraci și sărăciți de atâtea împrejurări, cum sunteți voi, copiii țării noastre, — să li se facă posibilă viața materială, smulgându-vă din mâna neajunsurilor de tot felul, cari v'a hărăzit soarta neamului nostru din trecut și vă pot hărăzi orașele noastre universitare.

Nu știu prin urmare întru cât faptul că ele-și fac datoria v'ar putea împiedica să vă gândiți la ceace nu numai c'aveți dreptul ci și datoria. Cum s'ar putea ca un părinte să ceară copiilor săi să renunțe cu totul la dreptul și datoria lor, de a-și pune neprihănitul lor suflet, în interesul patrimoniului lor strămoșesc, pe motiv că ei îngrijesc de viața lor materială?

Nu, se poate închipui acest lucru. Din contră; voi, din cei mai frumoși ani ai vârstei, aveți nu numai dreptul dar și datoria de a vă pregăti pentru viața țării de mâine, căci nu noi, ci voi veți fi chemați să duceți mai departe destinele țării, pe care vă vom încredința-o.

Și cum vreți ca să vă pregătiți pentru această misiune într'o situație fie de abzicere benevolă, fie de constrângeri din partea noastră?

Cereți dreptul de liberă gândire în știința pe care ați venit să v'o însușiți dela noi și sub conducerea noastră; cereți însă și libertate de a vă manifesta în tot ce interesează viața și demnitatea noastră națională.

Căci altfel veți eși incapabili de a creia în drumul științei căreia v'ați dedicat și veți rămâne cu un indiferentism față de neam și țară mai dăunător decât orice exagerări cât de mari, inerente tineresului vostru suflet.

Studențimea și politica

(Continuare din pag. 1-a)

rea dela politică. Singur poporul printr'un efort unanim se va putea salva; dar în timp ce studențimea cheamă și trezește cugetele tuturor pentru această unanimă încordare, politica șovăe și lansează formule inconsecvente.

Politica preferă valorile electorale celor culturale, decretând că marii patrioți sunt cei cari fac politică.

Studențimea nu poate îmbrățișa o asemenea politică care ignorează competințele culturale, ridicând pe cele electorale, politică fără morală și fără ideal care întărâtă și asmuță pe oamenii naivi, unii împotriva altora.

Credem într'o politică națională și culturală a oamenilor de curaj, cari îngrijorați de agonia românismului, luptă pentru apărare.

Visăm o politică ce s'ar orienta către isvoarele de energie națională, susținând tradiționalismul sănătos — cult al trecutului și chezășie a adevăratei continuități spirituale.

Dorim o politică morală care să nu considere patriotismul o distincție ci o datorie, politică fără oscilații și cedări, ci perseverentă și curajoasă față de năvala străinilor în comerțul, industria, bursa, presa și cultura noastră.

Așteptăm politica aceea care să birue patimile, să înlăture corupția, să înlocuiască favorurile prin merite, elementele electorale prin cele culturale, lingușirea prin demnitate și cosmopolitismul neîngrădit și sterp prin naționalismul creator.

Nu ne vor ademeni politicianii.

Câtă vreme politica actuală nu ia atitudine fățișă împotriva străinilor cari calcă mândria națională acaparând forțele economice și tinzând spre dominarea noastră prin ascendență la conducere și pervertirea culturii — noi respingem politica.

Gheorghe Cronț

Cronica p'astică

ISER

Scumpă Venus,

Nu-i el vinovat.

Dacă l'am fi luat din tinerețe, l'am fi putut face fericit căci era vremea când nu pricepea lucrurile.

Neglijat, el și-a înăsprit sufletul în cușca propriului său eu, unde niciodată n'a pătruns raza caldă a iubirei ce desprinde pe artist din imperfecțiunea realității, suindu-l în vrăjitele înălțimi ale frumosului.

Plecam seara și ne jucam printre flori.

Scăldate'n razele lunii, eram așa de frumoase că ne amorezam noi de noi înșine și ne topeam sufletul în beția dragostei.

Iser, acasă, se uita pe geam la bucătăreasă cum se spăla pe picioare.

Intr'o după amiază de vară, când soarele își răsfrângea în oțelul pietrelor sulițele-i arzătoare, noi am pornit la părău să ne scăldăm. După ce ne-am jucat destul sub umbra salciei, ne-am asvârlit în apa răcoritoare.

Plesneam luciul cu palmele și ridicam în sus boare de diamante ce mureau în strălucirea razelor.

Când ne-am întors pline de parfum și cu carnea fragedă, l'am găsit pe Iser în gura beciului.

Intr'un fotoliu roș și ros trântise fata din casă, urâtă ca o cartoafă cu muguri, și-o privea de sus încântat de feeria decorului de frânghii și butoae.

Râdea Marița ca proasta la bâlci.

Ce rău ne pare acum că nu-l luam cu noi. Dar și el e vinovat că nu ne urma.

Azi nu mai e tânăr.

E așa cum e și nu-l mai putem folosi.

Crud în factură, brutal în culoare și necunoscător în tainele umbrelor.

In primele zile ale expoziției ne-am dus să-l vizităm și credeam că se va bucura revăzându-ne.

De unde.

A rămas cu lulcaua'n gură...

Situația începuse să devie nesuferită. Se uitau oamenii la noi.

Stingherite, îi puneam întrebări banale:

„Ce crezi despre artă?

„Ce părere ai despre un artist?

„Sunt bune ghetele cu talpă de cașcaval?

Răpundea ursuz și scurt.

Spunea prostii.

Zicea că i-a mai pus asemenea întrebări și reporterul dela „Comedia".

Desperate, a trebuit să renunțăm și pentrucă nu puteam pleca așa deodată, ne-am târât câteva clipe de-alungul pereților împodobiți.

Lângă noi erau doi bărbați cari făceau reflecții sgomotoase:

„George — spunea unul — eu când privesc o femee sau mă cuprinde dorul s'o pup pe frunte sau îmi vine să-i rup carnea cu dinții.

Observi tu? Femeile lui Iser, afumate jos cu lumânarea, nici nu inspiră nici nu excită. Strică numai pofta de mâncare.

Stau răscăcărate ca vacile tăiate la abator...

Eu să fiu femee l'aș provoca la duel...

Avea dreptate...

Iser ne-a insultat. Pentru el am rămas obiecte de piele în formațiune primitivă.

El nu desprinde frumosul din adevărul creațiunei, el nu simte alez, ci-și vâră ochiul în toate borțile.

Iser nu ne vede suferind sau bucurându-ne, el nu ne concepe sbuciumate de patimă sau idealizate prin iubire.

Ne privește de sus sau de jos, din față sau pe la spate și atât.

Fantezia lui nu făurește prin noi o idee, un gând, o dorință.

Ne-asvârle pe un scaun sau pe-o foală, pentruca să primim cu indiferență o rază de lumină pe umeri sau pe burtă.

Pentru Iser nu există femee frumoasă nici la chip.

Monștrii concepției lui evoacă fioroasele arătări ale strămoșilor maimuțoi, umblând încovoiați sub povara animalică a vieții de brută în cavernă.

Dragă Venus, Iser e primitiv și greu trebue să-i vie între noi.

Și nouă ne vine greu, dar suportăm căci așa cum este e sincer.

Thalia Aglae și Eufrosina
p. conf. **ION**

Const. Dănulescu

Senatul Universitar în ședința din 24 Noembrie 1927, a ridicat pedeapsa colegului nostru Const. Dănulescu.

Prin aceasta s'a adus în parte o reparațiune marei erori comise prin eliminarea studenților din Universitate.

Studențimea nu poate fi satisfăcută de cât atunci când măsura echitabilă adoptată de Onor. Senat se va resfrânge și **asupra celorlalți.**

Barbarie

Ni se aduce la cunoștință că la „Căminul Cantacuzino" din lipsă de paturi, unii studenți sunt nevoiți să doarmă șezând pe scaun.

..Nu este nevoe să insistăm asupra grozăveniei acestui fapt.

Ne facem datoria, denunțând cazul și însoțindu-l cu-o rugăminte către cei în drept de a curma tristul spectacol.. Părerea noastră sinceră e că:

Un student care doarme pe scaun și rămâne om de treabă, adică nu-și iasă din minți, nu poate fi un element bun.

I.

Cantina Gutemberg

In vremea când civilizația a ajuns în culmea înflorirei, în timpul radiofoniei, a relativității și psihanalizei, în zilele în cari mușamaua albă se face tot așa de ușor ca și cea neagră și costă la fel, la Cantina Gutenberg, pe mese se întinde de cea neagră.

In secolul în care un pahar de sticlă costă 2-3 lei, la cantina Gutenberg se bea apă cu tinichelele.

..In epoca în care Rosenthalurile au ajuns ca ciupercile, la cantina Gutenberg nu sunt farfurii de faianță măcar.

Albul mesei, transparența paharului, luciul farfuriei... ah! ce lucruri rare în una mie nouă sute doi zeci și șapte.

— Mai de grabă a-ți cere mâncare mai bună, s'a răspuns cândva.

Nu domnilor!

„Réalités et apparences, c'est tout un. Pour aimer et pour souffrir en ce monde, les images suffisent".

I.

CRONICA VESELA

Mersul trebei

In vederea congresului de la Oradea, s'au fixat mai multe puncte de program ce vor forma obiectul unui raport prezentat în scris.

Aceste rapoarte vor cuprinde lucruri nou tratate.

Ele au de scop fixarea atitudinei studențimei.

Adică acelaș scop ce l-au avut întotdeauna congresele studențești.

După citirea rapoartelor, vor urma desbaterile — furtunoase ca orice desbateri.

La urmă se va redacta o moțiune care dealtfel poate fi redactată și de la început. Nu pentru alt motiv decât pentru acel că, rezultatul ei va necesita un alt congres.

Iar pencte, iar rapoarte, iar desbateri, iar memoriu pentru fixarea atitudinei.

Reese că, studențestile congrese au un rol istoric și mai reese dorința unanimă — pe care nu prea vrem s'o mărturisim — de a ne înfrăți.

Moșii de împărțit n'avem.

Nu vrem să fim guvernați.

De ce să ne hârjonim, încât să fim întunecați înaintea unui congres ținut în Ardealul nostru cel scump și frumos?

*

..Studenți independenți, studenți cărturăriști studenți cuziști, statutăriști, arhangheliști, chemăriști: hai măi fraților să dăm mână cu mână, cei cu inimă română.

*

De ne-apucăm la harță știți cine-i mai tare?

Timpul. El trece și nu se uită la gâlceavă.

*

O să vedeți de n'am eu dreptate. O să vedeți îndată după congres când vom intra în plăcerile lui „vino mâini".

*

O să căpătăm ceva?

Da. Se poate: Aprobarea congresului de la anu care după părerea mea trebuie să se ție la Chișinău.

Va fi un congres istoric...

BADIȚA

DIVERSE

La 1 Decebrie a. c. s'a sărbătorit cu tot fastul cuvenit semicentenarul liceului „Ferdinand I" din Bacău. Au fost invitați la această sărbătorire toți foștii profesori care mai trăesc precum și toți foștii elevii ai liceului. Se va scoate cu această ocazie un album comemorativ. Nu va lipsi nici banchetul zilei.

*

Domnul doctor Gheorghe Mangu și-a susținut teza tratând despre: Modificările lichidului cefalo-rachidian în polyomielita acută — specializându-se în boli de copii.

ȘTIRI Universitare

D. prof. A. Basilescu, a fost ales în unanimitate de consiliul profesoral și confirmat ca decan al Facultății de Drept, pentru anii 1927—1929.

*

D. profesor A. Basilescu va începe cursul d-sale de economie politică, în ziua de 5 Decembrie, ora 11 p. m. sala a 6-a a Universității.

D-sa va vorbi despre:

„Ion I. C. Brătianu, războiul balcanic, împroprietărirea țăranilor și războiul mondial".

*

Rectoratul anunță pe d-nii studenți cari au obținut bursa și premii a se prezenta la Caseria Rectoratului, între orele 17—19 în fiecare zi, spre a-și primi premiile și bursele ce li s'au acordat.

Literare

In vitrina librăriei au apărut:

„Clopote peste adâncuri" versuri de A. Dominic.

„Poeme simple" versuri de Zaharia Stancu,

„Opinii literare" studii de George Dumitrescu,

*

Premiul Schiller, care se acordă anual, în Germania s'a împărțit anul acesta între: Fritz von Unruh, Frantz Werfel și Herman Burte.

*

Hauptmann, a terminat o lucrare roman, intitulată: „Till Eulenspiegel".

Revista

In curând va reapărea revista „Conștiința Națională".

*

A apărut No. 8 din revista „Pământul strămoșesc", organ de propagandă al Legiunei „Arhanghelul Mihail".

*

Aflăm cu plăcere știrea apariției în curând a revistei „Naționalismul integral".

Știri artistice teatrale

Teatrul Național a pus în repetiție drama istorică: „Iuliu Cesar" de Enrico Corradini. Premiera va avea loc între 10—20 Ianuarie, în prezența autorului.

*

Reprezentațiile cu d-na Maricara Ventura, încep la 15 Februarie.

Reamintim repertoriul acestor reprezentații: „Fedra" de Racine, „Lorenzaccio" de A. de Musset, „Meșterul Manole" de Oct. Goga și „Pavilionul cu umbre" de Gib. Mihăescu.

„TIPARUL ROMANESC", Societate Anonimă. Str. Sărindar, 22, București.